

MOVAR IKS
Tykkemyr 2
1597 MOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Irene Tronrud,

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2023 - MOVAR IKS

MOVAR IKS har alvorlig avvik fra utslippstillatelsen i rapporteringsåret 2024. Det behandles og mellomlagres avløpsslam, samt produseres biogass, ved Fuglevik avløpsrenseanlegg. Dersom MOVAR IKS skal behandle avløpsslam (utover forbehandling) ved Fuglevik renseanlegg, må dette omsøkes.

Dere har videre mangelfull rapportering for overløp på avløpsnettet til Kambo avløpsrenseanlegg, samt mangelfull rapportering for *disponerte mengder bioavfall* for både Fuglevik slambehandling og Hestevold slambehandling.

MOVAR IKS har også avvik fra krav i forurensningsforskriften ettersom Hestevold avløpsrenseanlegg ikke har tillatelse etter forurensningsforskriften § 14-4. Vi påpeker at dere må søke Statsforvalteren om ny utslippstillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 14.

MOVAR IKS skal betale et gebyr på 31 200 kr for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026.

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapportene for Kambo avløpsrenseanlegg og slambehandling, Fuglevik avløpsrenseanlegg og slambehandling, og Hestevold avløpsrenseanlegg og slambehandling.

Avløpsnett til Kambo avløpsrenseanlegg

MOVAR IKS eier og drifter de siste 300 meter med VA-anlegg fra Moss kommune og inn til Kambo RA. Dette inkluderer Møllebakken pumpestasjon og en pumpeledning. Dere oppgir av overløp fra Møllebakken pumpestasjon registreres og beregnes. MOVAR IKS har rapportert at deres del av avløpsnettet til Kambo avløpsrenseanlegg har 2 installerte regnvannsoverløp og 2 installerte nødoverløp. Dere har beregnet at 25 138 m³ urensset avløpsvann og over 25,6 kg fosfor ble sluppet

ut i resipient ved overløp på avløpsnettet i 2024. Til sammenligning slapp Kambo avløpsrenseanlegg ut 785 kg fosfor via renset avløpsvann i 2024.

Kambo avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Kambo avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 1 948 829 m³ avløpsvann og at 25 138 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget.

Statsforvalteren bemerker at rapportert mengde overløp ved avløpsrenseanlegget er nøyaktig det samme som rapportert mengde overløp fra avløpsnettet (se over). Vi vurderer at dette må være en feilrapportering. Vi viser i denne sammenheng til vår tilbakemelding i e-post til MOVAR IKS den 09.08.2024, hvor vi understreket at rapportering for *vannmengde i overløp* ved Kambo avløpsanlegg (*Anleggsdata, vannmengde i overløp*) ikke skal inneholde overløp fra avløpsnettet. Dere har allikevel lagt til grunn vannmengder i overløp fra avløpsnettet, når dere rapporterer på overløp fra Kambo renseanlegg. I Altinn i feltet *Beskrivelse* knyttet til *Anleggsdata, vannmengde i overløp* fører dere opp følgende vannmengder: 25 138 m³ = 21 944 m³ + 2 755 m³ + 166 m³ + 253 m³. Disse vannmengdene tilsvarer mengdene rapportert for regnvannsoverløp og nødoverløp. Beskrevne rapportering er mangelfull, dette er et avvik. Statsforvalteren understreker at det er viktig at data som rapporteres via Altinn er korrekte, da alle rapporterte avløpsdata inngår i statistikk som publiseres av Statistisk Sentralbyrå.

Det er for øvrig rapportert om mer avløpsvann inn til renseanlegget i 2024 enn det som er rapportert noen gang, mengden avløpsvann har økt med 15 % sammenliknet med tall for 2023.

Anlegget klarer rensekravet for total fosfor på 90 %, da rensegraden i 2024 er beregnet til 92,43 %.

Sekundærrensekravet i tillatelsen er at «dagens nivå for renseeffekter skal opprettholdes». Kambo avløpsrenseanlegg har ikke sekundærrensetrinn. MOVAR IKS oppgir at Kambo avløpsrenseanlegg skal legges ned og overføres til Fuglevik avløpsrenseanlegg. Vi viser til tillatelse av 25.02.2021 (sist revidert 08.11.2022, tillatelsesnr. 2021.0188.T), der det er vilkår i punkt 1.1 om at Kambo avløpsrenseanlegg skal legges ned og overføres Fuglevik avløpsrenseanlegg innen 01.03.2026.

Vi registrerer for øvrig at anlegget overholder forurensningsforskriftens krav til sekundærrensing i rapporteringsåret 2024.

Dimensjonerende kapasitet for Kambo avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 26 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2024 var 36 278 pe (BOF₅). Etter vår utregning er maksukebelastningen for BOF₅, når vi ser på enkeltprøve i maksuke 24.11.2024 på 34 360 pe (BOF₅). Dette betyr at anlegget per i dag er overbelastet med organisk stoff. Anlegget klarer likevel rensekravene i 2024, men vi minner om at MOVAR IKS ikke må tillate påslipp som kan vanskeliggjøre overholdelse av rensekravene.

Avløpsvann fra kommunene Moss (45,7 %), Vestby (38,3 %) og Våler (16 %) tilføres Kambo avløpsrenseanlegg.

Kambo slambehandling

Dere har rapportert at slammet kun er avvannet på Kambo, og slam leveres til Lindum for behandling. 609 tonn TS er levert til Lindum for behandling i 2024. Analyser viser at 203 tonn (33 %) av slammet ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II), mens 406 tonn (67 %) av slammet tilsvarer kvalitetsklasse III.

Resipientovervåking – Kambo avløpsanlegg

MOVAR IKS har krav om overvåking av hovedresipient i utslippstillatelse datert 27.02.2008. MOVARs forholdsvis bidrag til miljøovervåkingen av Mossesundet og Ytre Oslofjord skal være avtalt/koordinert med eierkommunene.

Vi minner om at alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø

(<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført.

Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på

<http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Avløpsnett til Fuglevik avløpsrenseanlegg

MOVAR IKS eier og drifter de siste 2,7 kilometerne med avløpsledning fra Moss kommune og inn til Fuglevik avløpsrenseanlegg. Dere har rapportert at dette er en selvfølgelig uten overløp.

Fuglevik avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Fuglevik avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 4 604 574 m³ avløpsvann og at 7 656 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 0,17 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Andel i overløp har gått ned siden 2023 da det var 0,39 % som gikk i overløp.

Anlegget klarer rensekravet for total fosfor på 90 %, da rensesgraden i 2024 er beregnet til 91,97 %. Fra og med 01.01.2026 er det vilkår om minst 93 % fosforfjerning, jf. tillatelsen (tillatelsesnr. 2021.0188.T).

Sekundærrensekravet i tillatelsen er at «dagens nivå for renseeffekter skal opprettholdes frem til ferdigstillelse av nytt renseanlegg». Fra og med 01.01.2026 er det vilkår om minst 80 % BOF₅-fjerning eller maks 25 mg/l, og vilkår om 85 % KOF_{CR}-fjerning eller maks 125 mg/l.

Vi registrerer at anlegget ikke overholder forurensningsforskriftens krav til rensing av BOF₅ og KOF_{CR} i 2024. Vi merker oss at 9 av 24 prøver for KOF_{CR} verken oppfyller konsentrasjonskravet eller prosentkravet, og at dere har en 100 %-overskridelse for KOF_{CR} i rapporteringsåret. Vi merker oss videre at 8 av 24 prøver for BOF₅ verken oppfyller konsentrasjonskravet eller prosentkravet, samtlig av disse 8 prøvene for BOF₅ er også 100 %-overskridelser.

I henhold til utslippstillatelsen gjelder krav om nitrogenfjerning fra og med 01.01.2027 på Fuglevik avløpsrenseanlegg. Dere opplyser i skjema for årsrapportering om at nytt anlegg er under bygging fra og med vinter 2024.

Dere oppgir at anleggets dimensjonerende kapasitet i maksuke er 192 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2024 var 111 354 pe (BOF₅).

Fuglevik slambehandling

Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 2 200 tonn TS per år. Dere rapporterer at 2 113 tonn TS ble behandlet i slambehandlingsanlegget i 2024. Dere rapporterer at bioavfallet har blitt disponert enten til jordbruksarealer eller lagt på eget lager. Dere oppgir ikke mengde TS disponert i 2024, dette er mangelfull rapportering, og er derfor et avvik. Analyser viser at 801 tonn (92 %) av slammet

ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II), mens 73 tonn (8 %) av slammet tilsvarer kvalitetsklasse III.

Dere har rapportert at det i 2024 ble produsert 793 893 normal kubikkmeter biogass, hvorav 73 162 normal kubikkmeter ble faklet, 459 599 normal kubikkmeter ble brukt til å produsere elektrisitet og 261 132 normal kubikkmeter gikk til interne formål.

Statsforvalteren minner om at behandling av avløpsslam er å anse som avfallsbehandling. Dersom et slambehandlingsanlegg mottar eksternt avløpsslam eller annet biogass-substrat og har kapasitet til å behandle over 75 tonn *våttvekt/døgn* ved biologisk behandling, eller 100 tonn *våttvekt/døgn* ved kun anaerob utråtning, er aktiviteten omfattet av Industriutslippsdirektivet og BREF Waste Treatment (WT), jf. forurensningsforskriften kapittel 36, vedlegg 1 punkt 5.3 b).

Slambehandlingsanlegg som er omfattet av BREF WT må forholde seg til de forpliktende utslippsnivåene (BAT-AEL) for utslipp (både direkte og indirekte) til vann, samt utslipp til luft. BREF WT ligger her: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/waste-treatment-0>

Slambehandlingsanlegg som kun behandler internt slam fra renseanlegget, samt mindre mengder septik fra tettbebyggelsen, vil ikke være omfattet av utslippsnivåer i BREF WT.

Statsforvalteren viser til vedtak om tillatelse datert 25.02.2021 og punktet «Avfall og avløpsslam» i vedtaksbrevet, hvor det står at MOVAR IKS ikke har søkt om behandling og mellomlagring av avløpsslam. Vi skriver videre at dersom MOVAR IKS skal ha et slambehandlingsanlegg på Fuglevik som ikke er i overensstemmelse med bestemmelsene i 9.2 og rammene i 1.1 i tillatelsen, må dette vurderes i egen søknad.

Vi viser også til e-post datert 15.03.2022 hvor vi informerte om behandling av avløpsslam og BREF WT, og ba om informasjon om behandling av avløpsslam ved Fuglevik slambehandlingsanlegg. Vi informerte om at dersom anlegget er omfattet av BREF WT, vil vi ta inn BAT-AEL utslippskrav i tillatelsen.

I tillatelsen til Fuglevik avløpsanlegg er det i punkt 9.2 presisert at *avløpsslammet skal som et minimum gjennomgå en forbehandling i form av hygienisering og stabilisering før videre transport til avfallsbehandlingsanlegg*. Dette betyr at Fuglevik ikke har tillatelse til å behandle avløpsslam utover forbehandling før transport til et godkjent avfallsbehandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. De innrapporterte dataene viser at det foregår behandling utover det som er omfattet av punkt 1.1 og 9.2 i tillatelsen. Det rapporteres om at det produseres biogass ved anlegget, samt at slam mellomlagres. Dette er å regne som et avvik fra utslippstillatelsen. Da avviket er gjentakende, vurderer vi dette som et alvorlig avvik. Vi understreker igjen at dersom MOVAR IKS skal behandle avløpsslam ved Fuglevik renseanlegg, må dette omsøkes.

Resipientovervåking – Fuglevik avløpsanlegg

I henhold til utslippstillatelsens punkt 11.3 skal MOVAR IKS overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og bekrefte om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann.

I henhold til tillatelsens punkt 11.4 skal resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften, sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Vi registrerer at MOVAR IKS har levert rapport fra resipientovervåkingen.

I henhold til tillatelsens punkt 11.5 skal dataene fra resipientovervåkingen skal legges inn i databasen Vannmiljø innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Vi registrerer at MOVAR IKS informerer i skjemaet for årsrapportering om at data fra resipientovervåkingen er lastet opp i Vannmiljø.

Hestevold avløpsrenseanlegg

I tilbakemelding på egenkontrollrapport for 2023 for Hestevold avløpsanlegg informerte Statsforvalteren om de nye føringene fra Miljødirektoratet knyttet til overgangen fra kapittel 13 til kapittel 14 i forurensningsforskriften. Ifølge Miljødirektoratet vil kravene i kapittel 14 først begynne å gjelde fra og med Statsforvalteren har gitt ny utslippstillatelse, med unntak av kravet i § 14-4 om at avløpsanlegg innenfor en tettbebyggelse regulert etter kapittel 14, må ha en tillatelse etter kapittel 14. Dette kravet begynner å gjelde umiddelbart.

MOVAR IKS fikk i 2023 avvik fra Statsforvalteren som følge av manglende tillatelse etter § 14-4 for Hestevold avløpsanlegg. Vi påpekte i vår tilbakemelding at dere måtte søke om utslippstillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 14.

Statsforvalteren kan per dags dato ikke se at MOVAR IKS har søkt om utslippstillatelse. Vi understreker at så lenge selskapet er i brudd med forurensningsforskriften § 14-4, har dere en plikt til å søke Statsforvalteren om tillatelse. Vi forutsetter at dere gjør dette så snart som mulig. Vi viser i den forbindelse til informasjon på våre nettsider om hva en søknad om utslippstillatelse skal inneholde: <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/miljo-og-klima/avlop/soknad-om-tillatelse/>.

Hestevold slambehandling

Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 900 tonn TS per år. Anlegget mottok 409 tonn TS i 2024. Dere rapporterer at alt bioavfallet har blitt disponert til jordbruksarealer. Dere oppgir ikke mengder TS disponert i 2024, dette er mangelfull rapportering, og er derfor et avvik. Analyser på slam ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II).

Statsforvalteren minner om at behandling av avløpsslam er å anse som avfallsbehandling, og viser til informasjonen ovenfor om dette. Slambehandlingsaktiviteten er per i dag ikke regulert gjennom tillatelse etter forurensningsloven. Det vil være naturlig å regulere aktiviteten ved Hestevold slambehandlingsanlegg i samme tillatelse som for Hestevold avløpsrenseanlegg.

Konklusjon

Det behandles og mellomlagres avløpsslam, samt produseres biogass, ved Fuglevik avløpsrenseanlegg i 2024. Dette er gjentakende avvik fra utslippstillatelsen, og vurderes som alvorlig. Nevnte aktiviteter er ikke omfattet av gjeldende utslippstillatelse, og vi understreker at dersom MOVAR IKS skal behandle avløpsslam (utover forbehandling) ved Fuglevik renseanlegg, må dette omsøkes.

MOVAR IKS har avvik på mangelfull rapportering for overløp på avløpsnett til Kambo avløpsrenseanlegg i rapporteringsåret. Dere har videre også avvik knyttet til mangelfull rapportering for *disponerte mengder bioavfall* for både Fuglevik slambehandling og Hestevold slambehandling, da dere ikke oppgir mengder TS disponert i 2024.

MOVAR IKS har videre avvik fra krav i forurensningsforskriften, ettersom Hestevold avløpsrenseanlegg ikke har tillatelse etter forurensningsforskriften § 14-4.

Vi registrerer at den målte maksukebelastningen i 2024 for Kambo avløpsrenseanlegg er høyere enn anleggets dimensjonerende kapasitet. Dette betyr at avløpsanlegget er overbelastet med organisk stoff. Anlegget klarer likevel rensekravene i 2024, men vi minner om at MOVAR IKS ikke må tillate påslipp som kan vanskeliggjøre overholdelse av rensekravene.

Vi bemerker at Fuglevik avløpsrenseanlegg ikke overholder forurensningsforskriftens krav til rensing av BOF_5 og KOF_{CR} i 2024. Nesten halvparten av prøvene for BOF_5 og KOF_{CR} oppfyller verken konsentrasjonskravet eller prosentkravet. Tillatelsen stiller imidlertid ikke krav til sekundærrensing utover å opprettholde dagens renseeffekter før 1.1.2026.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2024 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2025. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 200 kroner per egenkontrollrapport. For MOVAR IKS er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på 6 egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre kroner 31 200.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Irene Tronrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent